

KISBODAK

KISBODAK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT FALUGONDNOKI SZOLGÁLATÁNAK SZAKMAI PROGRAMJA 2025

Tartalomjegyzék

I. Kisbodak község bemutatása, helyi sajátosságai.....	3
Fekvése	3
Története	3
Intézmények, ellátó rendszer, infrastruktúra	5
Kisbodak megjelenése, adottságai, egyéb jellemzői	6
II. A falugondnoki szolgáltatás célja	6
III. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása	7
Előzmények	7
A szolgáltatás jellemzői.....	8
A szolgáltatás szakmatartalma.....	8
A kapacitások, tevékenységek konkrét bemutatása.....	10
1. Szállítás szolgáltatási elemek Kisbodakon	10
2. Megkeresés szolgáltatási elemek Kisbodakon.....	12
3. Községi fejlesztés szolgáltatási elemek Kisbodakon.....	13
IV. Más intézményekkel történő együttműködés módja	14
V. A célcsoport megnevezése	14
VI. Az ellátás igénybevételének módja	15
VII. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja	15
VIII. Az ellátottak és a szolgáltató jogai, kötelességei, a szolgálat személyi és tárgyi feltételei	16
Az ellátottak jogainak biztosítása a falugondnoki szolgálat működése során.....	16
Az ellátott kötelezettségei a falugondnoki szolgálat működése során.....	16
A falugondnoki szolgáltatást végző jogai.....	16
A falugondnoki szolgáltatást végző kötelezettségei	17
Személyi feltételek, helyettesítés	17
Tárgyi feltételek	17
IX. Összegzés	17

A szakmai program elkészítéséhez és a szakmai koncepció kialakításához figyelembe vett jogszabályok

- **1992. évi XXXIII. törvény** a közalkalmazottak jogállásáról (Kjt.)
- **1993. évi III. törvény** a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (Szt.)
- **1996. évi XX. törvény** a személyazonosító jel helyébe lépő azonosítási módokról és az azonosító kódok használatáról
- **1997. évi XXXI. törvény** a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról (Gyvt.)
- **2011. évi CXII. törvény** az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról
- **2011. évi CXCV. törvény** az államháztartásról (Áht.)
- **2013. évi V. törvény** a Polgári Törvénykönyvről (Ptk.)
- **2016. évi CL. törvény** az általános közigazgatási rendtartásról (Ákr.)
- **2016/679 EP rendelet** a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról (általános adatvédelmi rendelet) (GDPR)
- **29/1993. (II.17.) Korm. rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról (Tr.)
- **257/2000. (XII.26.) Korm. rendelet** a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvénynek a szociális, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi ágazatban történő végrehajtásáról
- **340/2007. (XII.15.) Korm. rendelet** a személyes gondoskodás igénybevitelével kapcsolatos eljárásokban közreműködő szakértőkre, szakértői szervekre vonatkozó részletes szabályokról
- **316/2012. (XI.13.) Korm. rendelet** a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóságról
- **368/2011. (XII.31.) Korm. rendelet** az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról
- **369/2013. (X.24.) Korm. rendelet** a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről (Sznyr.)
- **415/2015. (XII.23.) Korm. rendelet** a szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi igénybevevői nyilvántartásról és az országos jelentési rendszerről (Nyr.)
- **381/2016. (XII.2.) Korm. rendelet** az Integrált Jogvédelmi Szolgálatról
- **9/1999. (XI.24.) SzCsM rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybeviteléről (Ir.)
- **1/2000. (I.07.) SzCsM rendelet** a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről (Szakmai rendelet)

KISBODAK KÖZSÉG ÖNKORMÁNYZAT

FALUGONDNOKI SZOLGÁLATÁNAK

SZAKMAI PROGRAMJA

Kisbodak Község Önkormányzatának Képviselő-testülete – a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.), a személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI. 24.) SzCsM rendelet (továbbiakban: Ir.) és a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I.7.) SzCsM rendelet (továbbiakban: Szakmai rendelet) rendelkezései alapján – a településen falugondnoki szolgáltatás indítását határozta el, aminek szakmai programját az alábbiak szerint vezette be és hajtja végre.

I. Kisbodak község bemutatása, helyi sajátosságai

Fekvése

Kisbodak község Győr-Moson-Sopron megyében, a Mosonmagyaróvári Járásban található. A Duna folyam szigetközi mellék-ágrendszerének jobb partján, a Szigetköz tájegység középső harmadában fekszik. Földrajzi koordinátái: é.sz. 47° 53' 43", k.h. 17° 25' 09. A megyeszékhely Győr, amitől 35, a járási székhely Mosonmagyaróvár, amitől 15 kilométerre található Kisbodak. Zsáktelepülés, az 1401. számú és 14105. jelű úton, Püski községen át közelíthető meg. A falu egy tömböt alkot, külső lakott területe nincs.

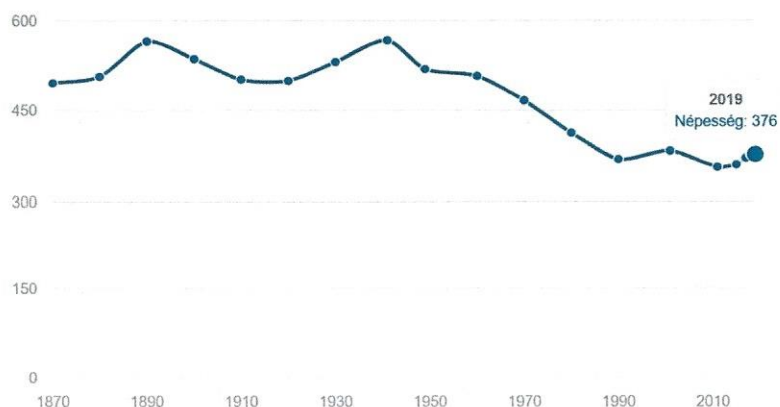
Története

Írásban Bodakot 1330-ban említik először, mint a Héderváry család birtokát. A "Kys Bodak" név - miként "Nagy Bodak" is - 1591-ben fordul elő első ízben. Ekkor már bizonyosan két részre szakadt a település - a Duna áradásainak és mederváltásainak következtében. Háborús veszedelmek a vizek védelmében ekkortájt aligha érték, a víz viszont valószínűleg többször elpusztította. A krónikák az 1712. és az 1736. évi árvizek pusztításait kiemelten említik.

Lakossága a XV-XVIII. században főként halászattal foglalkozott. A község határában híres hajómalmok működtek. Később, a XVIII-XIX. században aranymosással próbálkoztak. A XVIII-XIX. század fordulóján azonban újabb pusztítások érték. Napóleon élelem után kutató, de azt már nem nagyon találó katonái 1809-ben felperzselték a falut.

1828-ban épül fel a falu első iskolája. 1851-ben tűzvész égeti porrá a falut. Lakossága 1870-ben 486, 1900-ban közel 600 fő. Az első világháborús mozgósításkor 50 fő vonult be, közülük 22 halt hősi halált. 1929-ben a falu lakossága 569 fő. A községben ekkor önkéntes tűzoltó, levante és lövész egyesület működik. Katolikus elemi iskolájában, 1 tanteremben, 6 osztály 68 rendes tanulója mellett 31 ismétlő iskolást is oktattak. 1938-ban a település 94 házában 532 lakos élt, akik főként földműveléssel foglalkoztak. A lélekszám a második világháború óta folyamatosan csökken.

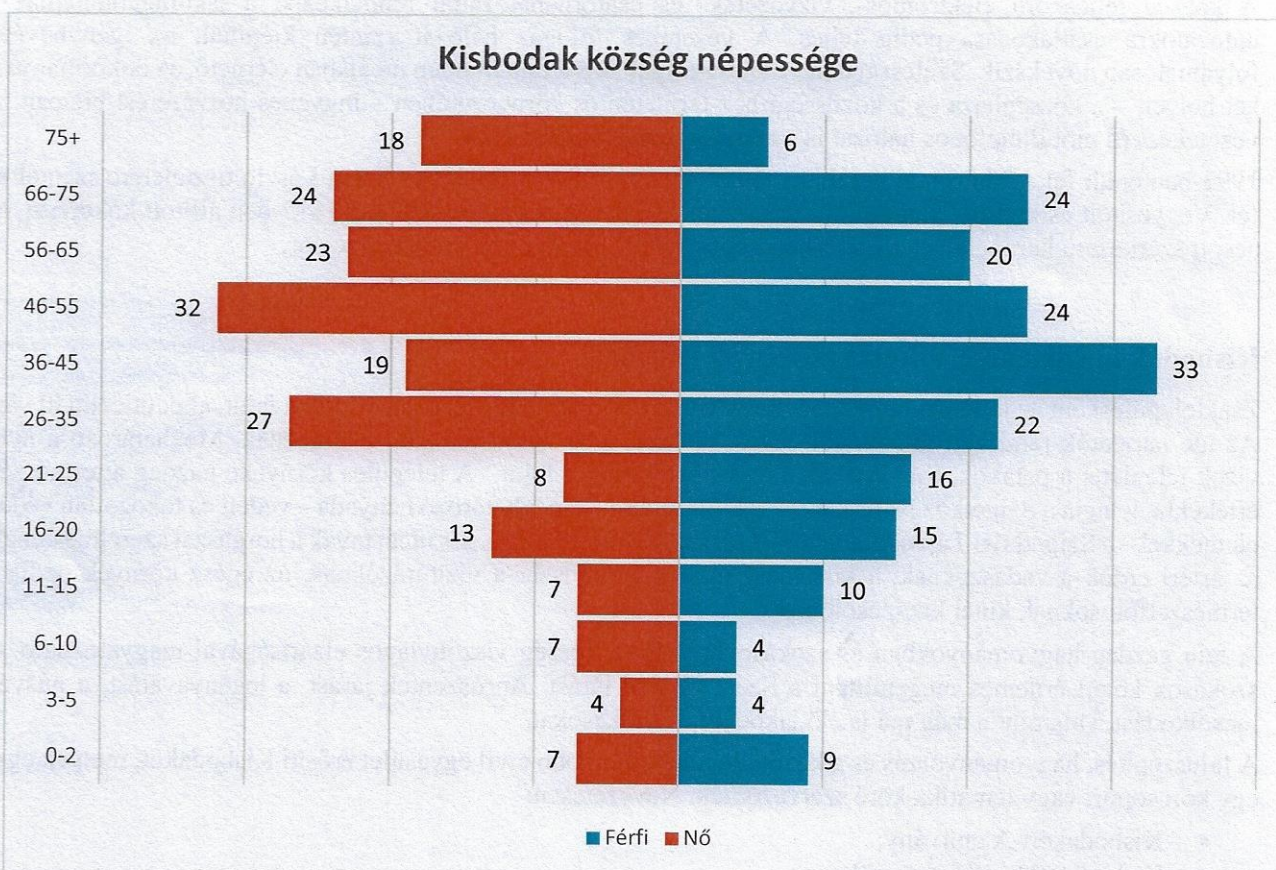
Kisbodak népességének alakulása 1870-től 2019 -ig (fő)

Az 1950-es évek első felében két termelőszövetkezet alakult a faluban, ezek 1956-ban felbomlottak. Az 1954. évi nagy árvíz pusztította a falut, mely ekkor költözött a Dunától távolabb eső mai helyére, a korábban a falun kívül felépített iskolaépület köré. Az árvíz után hatalmas földterületet mozgattak meg, hogy megerősítsék a töltést, ez újabb értékes termőterület elvesztését jelentette. A több szempontból is hátrányos helyzetű településen a helyi munkalehetőségek beszűkülése, a városba való napi ingázás nehézségei, az oktatási intézmény "elköltöztetése" a fiatalok elvándorlását, ez viszont a lakosság elöregedését, ezáltal a lélekszám fokozatos csökkenését eredményezte. Az 1960-ban még 510 lakosú Kisbodak lélekszáma 2019-ben 376 fő.

Népesség, demográfia, foglalkoztatás

Kisbodak népességszáma 376 fő. A nemek aránya kiegyensúlyozott, gyakorlatilag azonos. A korfa képe azt mutatja, hogy a populáció zömét a keresőképes korúak adják: 224 fő a 21 és 65 év közöttiek száma (60 %). A gyermekek, tanulók és pályakezdekők létszáma összesen 80 fő (21 %). Meghatározó ugyanakkor a nyugdíjas korúak aránya is: 72 (19 %). Összességében és korunkhoz viszonyítottan Kisbodak nemek és kor szerinti eloszlása egészséges képet mutat. (Érdemes azonban megjegyezni, hogy a népesség reprodukciós és öfenntartó képessége érdekében a „fenyőfa” formájú korfa lenne a kívánatos, azaz a gyermekek és fiatalok számarányának kellene a legnagyobbaknak lennie, míg a kor előrehaladtával a népességszámnak csökkenő tendenciát tükrözni.)

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 95,5%-a magyarnak, 0,3% horvátnak, 5,6% németnek, 0,3% szlováknak mondta magát (3,4% nem nyilatkozott; a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál). A vallási megoszlás a következő volt: római katolikus 69,3%, református 2,3%, felekezeten kívüli 10,1% (17,5% nem nyilatkozott).^[1]

A településen a foglalkoztatás teljeskörű, álláskereső, munkanélküli nincs. Helyi lakos közfoglalkoztatott nincs. A kereső korúak többsége alkalmazott, akik leginkább Mosonmagyaróváron, Győrben és a környékbeli cégeknél és intézményeknél dolgoznak. Sokan ingáznak Ausztriába. Összesen 55 vállalkozás van Kisbodakon, melyek jellemzően az építőipar, a személy- és áruszállítás, kereskedelem és szolgáltatás területén tevékenykednek.

^[1] Forrás: Helységnevtár.

A gyermekek bölcsődei, óvodai ellátása megoldott. Az iskoláskorúak mindannyian tanulnak, igazolatlan távollét nem jellemző. Négy fogyatékkal élő személy él jelenleg Kisbodakon. Közülük három mozgásában korlátozott (kerekeszéssel közlekedik), egy pedig látássérült. Fogyatékoságuk ellenére mindannyiuk önmagát ellátni képes, de családjuk is segíti őket.

Intézmények, ellátó rendszer, infrastruktúra

Kisbodaknak 1990 óta önálló önkormányzata van. Kitűnően felszerelt háziorvosi rendelő, valamint könyvtári, információs és közösségi tér áll a lakosság rendelkezésére. Utóbbi, valamint az önkormányzati iroda teljes informatikai felszerelése, mint a Digitális Jólét Program eleme, elérhető az érdeklődők számára. 2020-ban készül el a Kisbodaki Vízi Kultúrház, mely egyedülálló módon ad helyet az oktató-ismeretterjesztő tevékenységnek.

Bölcsőde, óvoda, iskola nincs a faluban. Kisbodak – másik három településsel közösen – köznevelési társulást alkot. A kisgyermek a darnózseli székhelyű Gólyavár Óvoda és Bölcsődébe, az iskolás korúak a szintén darnózseli székhelyű Szigetköz Körzeti Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolába járnak. A szociális ellátást a Mosonmagyaróvári Térségi Társulás keretében működő Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény, valamint a Család és Gyermekjóléti Központ biztosítja. A postaszolgáltatást mobilposta biztosítja.

A község teljeskörű elektromos-, vízvezeték- és csatornahálózattal rendelkezik, a lakóingatlanoknak a hálózatokra csatlakozása pedig teljes. A vezetékes földgáz hálózat szintén kiépített, az igénybevétel folyamatosan növekszik. Szélessávú internetes szolgáltatás a falu minden utcájában elérhető, az önkormányzat két helyen – a községháza és a közösségi ház területén és környezetében – ingyenes hozzáférést biztosít. A vezetékes- és mobiltelefonos hálózat is a lakosság rendelkezésére áll.

1993-ban épült fel a falu római katolikus temploma, amit Szent Balázs és Szent László tiszteletére szenteltek fel. Vegyesbolt és kocsmá van a faluközpontban. A község nevezetességei az 1817-ben állított kőkereszt, az ácsolt szerkezetű harangláb és a 2015-ben újjáépített közösségi boglyakemence-sor.

Kisbodak megjelenése, adottságai, egyéb jellemzői

Zsáktelepülésként az jellemzi leginkább, hogy átutazó forgalma nincs: azok érintik a falut, akik úticélja itt van. Az ide látogatók rendezett faluképpel, tágas, virágos, parkosított terekkel találkoznak. Meghatározó a nyílt vizek jelenléte: a patakok, csatornák és tavak behálózzák a falut. A település környéke gazdag a természeti értékekben; tagja a Szigetköz Natúrparknak, külterületének meghatározó hányada – védett és fokozottan védett elemekkel – a Szigetközi Tájvédelmi Körzet része. A Duna és az ún. kis utcai tavak a horgászat szerelmeseinek, az ártéri erdők a vadászoknak, a kisbodaki mellék-ágrendszer a vízitúrázóknak, az egész környék pedig a természetfotósoknak kínál kikapcsolódást.

A falu gazdag hagyományokban és szokásokban. Ez a község viszonylagos elzártságával magyarázható. A szokások közül érdemes megemlíteni a Szent Család járást, Aprószentek járást, a legényavatást, a húsvéti locsolkodást, valamint a még ma is élő lakodalmas szokásokat.

A faluszépítés, hagyományörzés és a közösségi élet terén több civil egyesület erősíti Kisbodakot, melyek egy-egy korcsoport vagy tematika köré szerveződtek. Nevezetesen:

- Kisbodakért Alapítvány;
- Kisbodaki Horgászegyesület;
- Nők Kisbodakért Klub;
- Öreg Fűz Nyugdíjas Klub,
- Szigetköz-Csallóköz Kisbodaki Kulturális és Szabadidősport Egyesület.

Összességében Kisbodak egy olyan csendes, nyugodt, kicsi zsákfaluként jellemezhető, ahol mindenki ismer mindenkit, az emberek segítik egymást és aktívan fejlesztik a közösséget, a falujukat – mindezt azonban korlátozott intézményi keretek és lehetőségek között.

II. A falugondnoki szolgáltatás célja

Az Szt. 60.§ (1) bek. értelmében a falugondnoki szolgáltatás célja az aprófalvak és a külterületi vagy egyéb belterületi lakothelyek intézményhiányából eredő hátrányainak enyhítése, az alapvető szükségletek kielégítését segítő szolgáltatásokhoz, közszolgáltatáshoz, valamint egyes alapszolgáltatásokhoz való hozzájutás biztosítása, továbbá az egyéni, közösségi szintű szükségletek teljesítésének segítése.

Kisbodakon

- nincs iskola,
- nincs óvoda,
- nincs bölcsőde,
- nincs gyógyszertár,
- nincs posta,
- nincs bankfiók és bank automata,
- a háziorvos hetente egyszer, szerdán 8-11 óra között rendel,
- személyes hivatali ügyfélfogadás heti egy alkalommal, hétfőn 14-16 óra között érhető el.

Kisbodakon

- a közelmúltban épített közösségi ház ad helyet a közösségi és kulturális rendezvényeknek,
- bár időszakos nyitvatartású (hétfő és csütörtök 17-20 óra), de kitűnően felszerelt könyvtár áll a lakosság rendelkezésére,
- újonnan felszerelt háziorvosi rendelő várja a betegeket,
- mindenki ismer mindenkit és
- itt pezsgő közösségi élet folyik.

Megjegyezzük, hogy az Szt. 57. § (1) bek. szerint – a falugondnoki szolgáltatás mellett – a szociális alapszolgáltatások:

- az étkeztetés,
- a házi segítségnyújtás,
- a családsegítés,
- a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- a közösségi ellátások,
- a támogató szolgáltatás,
- az utcai szociális munka és
- a nappali ellátás.

Kisbodak Község Önkormányzata e feladatait közvetetten, a Mosonmagyaróvári Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény, valamint a Család és Gyermekegészségügyi Központ fenntartó tagjaként – igény szerint – teljesíti. Az alapszolgáltatások közül jellemző a családsegítés és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás igénybevétele; e szolgáltatásokat az ellátó magas színvonalon biztosítja.

A kisbodaki falugondnoki szolgáltatás elsődleges célja a fejezet elején sorolt hátrányok csökkentése – lehetőségként kezelve az ugyanott említett erősségeket. A szolgálatunk lényege a személyes megkeresésben, a közvetlen gondoskodásban rejlik. A falugondnok ismeri a község minden lakóját és őt is bizalmukba fogadják az emberek. A célok eléréséhez nemcsak az általános, a Szakmai Programban nevesített szolgáltatásokat nyújtjuk, hanem néhány speciális szolgáltatással egészítjük ki programunkat:

- a kisbodaki gyermekek részvételét biztosítjuk a Kisbodaki Vízi Kultúrház ismeretterjesztő rendezvényein,
- a Szigetköz-Csallóköz Kisbodaki Kulturális és Szabadidősport Egyesület evezős szakosztályában sportoló kisbodaki gyermekeket szállítjuk az országos versenyekre, eseményekre,
- az egyedül élő idősek részére mentálhigiénés szolgáltatást nyújtunk.

Az önkormányzat Kisbodakon elkötelezett a település népességmegtartó erejének növelése és a zsákfalú jellegből adódó elszigeteltség mérséklése iránt. Megbecsüljük és tiszteljük az időseket, az új generációkat pedig támogatjuk abban, hogy a település adottságaiból ne a hátrányt, sokkal inkább az előnyt érezzék. Valljuk, hogy egy olyan falu, ami rendezett településképet mutat, infrastruktúrája a kor igényeinek megfelelő, a városihoz hasonló hozzáférést biztosít az egészségügyi, ismeretszerzési, művelődési lehetőségekhez, gondoskodik lakóiról, és benne pezsgő közösségi élet folyik, az a fiatalok számára is vonzó lehet. Ha pedig a

fiatalok helyben maradnak vagy beköltözőként Kisbodakot választják lakhelyükül, a község is megfiatalodik, biztosítva ezzel önmaga jövőjét. Ennek érdekében önkormányzatunk már határozott lépéseket tett. 2017-ben elindítottuk Fecske-programunkat, melynek keretében három ifjúsági apartmant alakítottunk ki az itt letelepedni szándékozó fiataloknak. Már öt „fecskecsalád” már saját fészket rakott Kisbodakon! Bevezettük és fokozatosan emeljük az első lakáshoz jutási és születési támogatást. Pályázati forrásokból építjük, korszerűsítjük a falu utcáit, középületeit, innovatív közösségi helyet, ún. vízi kultúrházat alakítunk ki, közösségfejlesztő munkatársat alkalmazunk. E tevékenységünk következő állomása a falugondnoki szolgáltatás, melynek programját részleteiben a III-VIII. fejezetek tartalmazzák.

III. A megvalósítani kívánt program konkrét bemutatása, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírása

Előzmények

A Szakmai rendelet 5/A. § (1) bek. aa/ pontja értelmében a szociális szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell a szolgáltatás célját, így különösen a megvalósítani kívánt program konkrét bemutatását, a létrejövő kapacitások, a nyújtott szolgáltatáselemek, tevékenységek leírását.

Újonnan induló falugondnoki szolgáltatásként előzetes igényfelmérést végeztünk. Ennek során 2019. október-november hónapban – interneten és papír alapon – kérdőívet bocsátottunk a lakosság rendelkezésére. Az online verzióra összesen 34, offline 4 válasz érkezett. A kérdőív virtuálisan a <https://online-kerdoiv.com/> lapon (linkek: Kisbodak.hu oldalon és [Kisbodak facebook oldalán](#)), papír alapon Kisbodak községben volt elérhető. A képviselő-testület összegyűjtötte a 2019. november 13-i közmeghallgatáson, valamint a település civil szervezeteivel az önkormányzati választást követően folytatott egyeztetéseken felszínre kerülő igényeket is.

Mindezek eredményeként és a már ismert, rendelkezésre álló adatok alapján alakult ki a program.

A szolgáltatás jellemzői

1. Kisbodak község falugondnoki szolgáltatását Kisbodak község közigazgatási területén nyújtja. Székhelye: 9234 Kisbodak, Felszabadulás utca 1. Telephelyek nincsenek.
2. A szolgáltatás személyi feltétele: a szolgálatot egyszemélyes szolgálatként 1 fő helyi lakos látja el, aki megfelel a Szakmai Rendelet 6.§ (5a) bek. b/ pontjában írt feltételnek.
3. A szolgáltatás igénybevételére rendelkezésre álló helyiségek:
 - a. Önkormányzati iroda: Kisbodak, Felszabadulás utca 1. Nyitva: H-CS: 7:30-16:00, P: 7:30-13:30.
 - b. Könyvtári, Információs és Közösségi Tér: Kisbodak, Szabadság utca 32. Nyitva: H és CS 17:00-20:00, illetve a rendezvények, klubfoglalkozások, kiállítások alatt.
 - c. Házi orvosi rendelő: Kisbodak, Felszabadulás utca 1. Nyitva: SZ: 8:00-11:00.
 - d. Zenepavilon, boglyakemencék, harangláb, kis utcai tavak, mint szabadterei közösségi helyek: szabadon látogathatók, itt rendezvények előzetes bejelentés alapján tarthatók.
 - e. Vízi Kultúrház: nyitvatartása a programokhoz igazodik.
4. A falugondnok rendelkezésére álló tárgyi jellemzők:
 - a. szolgálati helyiség az önkormányzati épületben számítógéppel, szkennelvel, nyomtatóval, fénymásolóval;
 - b. tablet és mobiltelefon;
 - c. szolgálati gépkocsi: 9 személyes falugondnoki mikrobusz kerekesszék rögzítési lehetőséggel;
 - d. tevékenységnapló, menetlevél, bélyegző.
5. A szolgáltatás szakmatartalma – konkrét tevékenységek a szükségletekre.

A szolgáltatás szakmatartalma

A Szakmai rendelet 39. § (1) bek. alapján a falugondnoki szolgáltatás számára meghatározott közvetlen, személyes szolgáltatások közül alapfeladatnak minősül

- a) a közreműködés
 - aa) az étkeztetésben,
 - ab) a házi segítségnyújtásban,
 - ac) a közösségi és szociális információk szolgáltatásában;
- b) az egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása, így
 - ba) a háziorvosi rendelésre szállítás,
 - bb) az egyéb egészségügyi intézménybe szállítás,
 - bc) a gyógyszerkiváltás és a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítása;
- c) az óvodáskorú, iskoláskorú gyermekek szállítása, így
 - ca) az óvodába, iskolába szállítás,
 - cb) az egyéb gyermekszállítás.

Kisbodak községben a három **közvetlen, személyes szolgáltatáson belül nem minden alapfeladatra van igény.**

- Jelenleg az étkeztetésben közreműködést nem keresi az ellátotti kör, de a jövőben – tekintettel az idős korba lépők magas számarányára – fel kell készülni az ilyen igény kielégítésére. Erre önkormányzatunk a mosonmagyaróvári székhelyű Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény igénybevételeivel tud reagálni. Szükség esetén piaci szolgáltatás útján, a környező éttermek bevonásával is kielégíthető az igény. A falugondnoki szolgáltatásnak tehát erre a feladatra nem kell kiterjednie Kisbodakon.
- A házi segítségnyújtást községünkben az alapellátó Mosonmagyaróvári Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény végzi, megfelelő kapacitással. Közreműködésre jelenleg Kisbodakon nincs igény.
- A **közösségi és szociális információk szolgáltatásában** azonban komoly szerepe van a falugondnoki szolgáltatásnak. Az állami, önkormányzati, hivatali szociális hirdetések ugyan megjelennek a helyben szokásos felületeken (önkormányzat honlapja, közösségi média, hirdetőtáblák), azonban ezek nem minden, az V. Fejezetben körülírt célcsoportokhoz jutnak el. A falugondnok a személyes megkeresés kapcsán közvetlenül informálhatja az ellátottakat. Személyes kontakt nélkül pedig az információkat tartalmazó dokumentumokat az érintettek postaládájába dobva lesz a tájékoztatás hatékony eszköze.
- Az **egészségügyi ellátáshoz való hozzájutás biztosítása** terén elsősorban a kisbodaki **háziorvosi rendelésre szállítás** képezi a falugondnok feladatát. Az egyéb egészségügyi intézménybe szállításra ritkábban, a gyógyszerek kiváltására rendszeresen van szükség. Viszonylag gyakori a levett vér laboratóriumi vizsgálatra szállítása.
- Kisbodakon az általános iskolások körzeti iskolába szállítását a fenntartó intézménnyel szerződésben álló vállalkozás biztosítja, így e szolgáltatás nem része a kisbodaki falugondnoki programnak. Az óvodáskorúak szállítása: a falugondnok a köznevelési napokon szállítja a gyermekeket a darnózseli Gólyavár Körzeti Napköziotthonos Óvodába. A gyermekszállításhoz az önkormányzat felnőtt kísérőt biztosít.
- Az **egyéb gyermekszállítás** körében óvodai, iskolai foglalkozásokra, versenyekre, művészeti bemutakozásokra, táborokba szállítást azonban a fenntartó nem vállalja. Utóbbiakra kifejezetten alkalmas a kisbodaki falugondnoki szolgáltatás. E körbe fog tartozni az általános iskolások eljuttatása a Kisbodaki Vízi Kultúrház ismeretterjesztő programjaira.

A Szakmai rendelet 39. § (2) bek. alapján a szolgáltatás során a falugondnoki szolgáltatás számára meghatározott közvetlen, személyes szolgáltatások közül kiegészítő feladatnak minősülnek a lakossági szolgáltatások, így

- a) a közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek szervezése, segítése,
- b) az egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása,

c) az egyéb lakossági szolgáltatások, illetve az (1) bekezdés a) pontjában meghatározottakon kívüli egyéb szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások biztosításában való közreműködés.

Kisbodakon az alábbiak szerint jelentkezik igény a **közvetlen, személyes szolgáltatásként megjelenő kiegészítő feladatokra:**

- A **közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek** szervezésére – állandó, illetve időszakos megbízással – közösségfejlesztő szakembereket alkalmazunk. A falugondnoknak szervezői feladata nincs, azonban e tevékenységek lebonyolításának **segítése** fontos eleme munkakörének.
- Az **egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása** személyes megkeresések, találkozások alkalmával történik.
- A szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatások biztosításában való közreműködésre nincs szükség, azt a Mosonmagyaróvári Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény és a Család-és Gyermekjóléti Központ feladatát ellátja.

A Szakmai rendelet 39. § (3) bek. alapján a szolgáltatás során az önkormányzat rendeletében a falugondnoki szolgáltatás számára meghatározott, az önkormányzati feladatok megoldását segítő, közvetett szolgáltatásnak minősül

- a) az ételszállítás önkormányzati intézménybe,
- b) az önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére,
- c) a falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása.

(3a)-bek. szerint: a (3) bekezdésben meghatározott feladatok a szolgáltatásnyújtás legfeljebb 50%-át tehetik ki.

A **közvetett szolgáltatások** megjelenése Kisbodakon:

- Településünkön intézmény nincs, így az ételszállítás nem releváns.
- Az **önkormányzati információk közvetítése a lakosság felé** azonban – településünk helyi sajátosságai okán – fontos eleme a falugondnoki szolgáltatásnak. Összességében e közvetett szolgáltatás a falugondnoki tevékenység legfeljebb 10 %-át teszi ki.
- A **falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása** körében is van néhány olyan tevékenység, ami a falugondnok munkakörébe illeszthető. Összesen az éves munkaidőkeret mintegy 25 %-át teszi ki e tevékenység.

Egyedi, önként vállalt falugondnoki szolgáltatásaink:

- Gyermekek részvételének biztosítása a Kisbodaki Vízi Kultúrház ismeretterjesztő oktatásain.
- A Szigetköz-Csallóköz Kisbodaki Kulturális és Szabadidősport Egyesület gyermekkorú tagjainak szállítása országos sporteseményekre.
- Magányos emberek meglátogatása a lelki egészség védelme érdekében.

A Szakmai rendelet 39.§ (6) bek. alapján a falugondnoki szolgáltatás

- a) szállítás,
- b) megkeresés és
- c) közösségi fejlesztés

szolgáltatási elemet biztosít.

Fentiek alapján tehát a kisbodaki falugondnoki szolgáltatás az alábbi elemeket tartalmazza.

Szállítás tekintetében:

- a háziorvosi rendelésre szállítást;
- az egyéb egészségügyi intézménybe szállítást;

- a gyógyszerkiváltást és a gyógyászati segédeszközökhöz való hozzájutás biztosítását;
- az óvodába szállítást;
- az egyéb gyermekszállítást;
- sporteseményekre szállítást.

Megkeresés kapcsán:

- az egyéni hivatalos ügyek intézésének segítségét, a lakossági igények továbbbítását;
- az önkormányzati információk közvetítését a lakosság részére;
- a közreműködést a közösségi és szociális információk szolgáltatásában;
- gondozottak személyes megkeresését.

Közösségi fejlesztésként:

- a közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek lebonyolításának segítségét;
- a falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátását.

A kapacitások, tevékenységek konkrét bemutatása

1. Szállítás szolgáltatási elemek Kisbodakon

1.1. Háziorvosi rendelésre szállítás

A szállítási feladatot igény szerint kell ellátni. A háziorvoshoz szállítás alap esetben egyszerűen megoldható: aki a szolgáltatást igénybe kívánja venni, az a heti egyszeri, szerdai rendelési nap előtt a falugondnoknál előjegyez a szállításra – telefonon vagy személyesen. A falugondnok a rendelés napján, utcák szerint haladva a háziorvoshoz szállítja a betegeket, majd az orvos-beteg találkozó után – akár több lépcsőben – elvégzi a hazaszállítást. Erre szerdánként 8 és 11 óra között kerül sor, a bejelentett igények sorrendjében. Az igénybevétel tervezett száma: hetente 3-4 fő. A sürgősségi ellátás nem képezheti a szolgáltatás részét.

1.2. Egyéb egészségügyi intézménybe szállítás

A településen kívüli betegszállítás elsősorban Mosonmagyaróvárra, a Karolina Kórház és Rendelőintézetbe és Győrbe, a Petz Aladás Megyei Oktató Kórházba irányul. Ez esetben alkalmazkodni kell a rendelési időkhöz és a betegek számára előírt időpontokhoz. Ez jó munkaszervezést és felkészülést igényel. A szolgáltatást kérő már akkor jelzi igényét a falugondnok felé, amikor az ellátás/vizsgálat időpontját megkapja. A távolabbi, speciális szállítási kérések teljesítését a háziorvossal konzultálva lehet kielégíteni. A falugondnok a betegszállítás tekintetében kompetenciáját nem lépheti át, a sürgősségi betegszállítást nem helyettesítheti. Kizárólag járóbeteg-szállítást végezhet, kivéve, ha a mentők kihívására vagy megérkezésére nincs lehetőség. Az igénybevétel tervezett száma: évente néhány eset.

1.3. Gyógyszerkiváltás és a gyógyászati segédeszközökhöz hozzájutás biztosítása

A receptek kiváltása és a gyógyszerek időben történő házhoz szállítása nagy segítség a betegeknek. Metodika: Az igénybe vevő telefonon felhívja a falugondnokot a szolgáltatás igénybevételéhez. A falugondnok rögzíti a beteg személyi adatait és társadalombiztosítási azonosítóját (TB számát), előleget vesz át, majd a falubusszal a kiválasztott gyógyszertárhoz (legközelebb Halászi és Darnózseli községekben, illetve Mosonmagyaróváron) megy és ott az e-recept alapján kiváltja a gyógyszereket. Amennyiben az e-recept szolgáltatás nem elérhető az informatikai rendszerben, a falugondnok a szerdai rendelési nap végén felkeresi a háziorvost és ott veszi magához a recepteket. A kiváltott gyógyszereket – ellátottanként külön csomagolva – a kiváltás napján házhoz szállítja. A vásárlást nyugtával igazolja, és pontosan elszámol a visszajáró pénzzel. Az érzékeny, különleges személyes adatok kezelésére különös figyelmet kell fordítani: azokat egymástól elkülönítetten kell tárolni, harmadik személy

számára hozzáférhetetlen módon kezelni. Tervezett igény a receptek felírására heti 6-8 fő, a gyógyszerkiváltásra havi 1-2 alkalom.

A gyógyászati segédeszközökhöz hozzájutást ma már ritkán kell biztosítani, mert a futárszolgálatok a házhoz szállítást a megrendelést követően elvégzik. Amennyiben az ellátott igényli, a felírt gyógyászati segédeszközt a falugondnok – a gyógyszerkiváltás menetéhez hasonlóan – szállítja házhoz az átvétel helyszínéről.

Különleges szolgáltatásunk, hogy a beteg, sokszor járóképtelen betegtől az egészségügyi szakdolgozó által levett vérmintát a Mosonmagyaróvári Karolinka Kórház laboratóriumába szállítjuk elemzésre. Erre a háziorvos döntése alapján, a beteg, illetve hozzátartozója kérésére kerül sor, tervezett időpontban, de haladéktalan szállítással.

1.4. Óvodába szállítás

Kisbodak Darnózsével, Dunaremetével és Lipóttal közösen alkot köznevelés társulást. Az óvoda Darnózseli településen van. Neve: Darnózseli Gólyavár Óvoda, Bölcsőde. A falugondnok a köznevelési napokon egyeztet az intézmény vezetőjével – illetve a vezető által kijelölt személlyel – a szállítási feladatok koordinálása érdekében. Szállítási feladat esetén a falugondnoki kishusszal szállítja a gyermekeket. A kishust előírás szerint fel kell szerelni szabványos gyermeküléssel, valamint el kell látni „Gyermekszállítás” jelzéssel. Indulás 7:00 órakor a kishodaki buszmegállóból, visszaindulás 15:40 órakor az óvoda parkolójából van. A gyermekszállításához az önkormányzat felnőtt kísérőt biztosít.

1.5. Egyéb gyermekszállítás

A gyermekszállítási feladatok egy része a kishodaki gyermekek esélyegyenlőségét biztosító szolgáltatásokhoz való hozzájutás segítése (pl. fejlesztő foglalkozások, úszásktatás, zenetanulás, néptánc, sportolási lehetőségek, színház, bábszínház, mozi stb), hisz ezek egyike sem érhető el a településen. Ez egészül ki a gyermekek iskolai rendezvényekre, versenyekre, ünnepekre, foglalkozásokra való szállításával. Igénybevétel oktatási időszakban havonta 1-2 eset.

A Kisbodaki Vízi Kultúrház a 2020. évtől működik. Szakmai programja szerint a működésének egyik fontos pillére a gyakorlat-orientált, természetközeli, vízi ismeretterjesztő tevékenység. A kultúrháznak helyet adó néhai gátórház a falu külterületén, az árvízvédelmi töltés mellett áll. Elsődleges, hogy a kishodaki gyermekek részvételét biztosítsuk a foglalkozásokon. Erre a falugondnoki szolgáltatás kitűnő lehetőséget kínál a falubusz igénybevételével. A szállítási igényt a szülő, nevelő jelenti be a falugondnoknak, lehetőség szerint legalább egy héttel a szállítás előtt. Tervezett kapacitás: áprilistól októberig heti 1 alkalom, alkalmanként 5-6 fő.

1.6. Sporteseményekre szállítás

A Szigetköz-Csallóköz Kisbodaki Kulturális és Szabadidősport Egyesület evezős szakosztálya sportolói a Kisbodaki Vízi Kultúrházból indulva vesznek részt országos versenyeken, eseményeken. A szakosztály gyermekkorú tagjai a falugondnoki szolgálat igénybevételével juthatnak el a versenyek, sportesemények színhelyére. A szakosztály vezetője az éves rendezvénytár alapján – a polgármester egyidejű tájékoztatása mellett – jelenti be a szállítási igényt az egész évre vonatkozóan. A szállítás a fenntartó írásbeli jóváhagyásával végezhető. Az igénybevétel mennyisége: 4-5 szállítás évente, alkalmanként – a falubusz befogadó képessége erejéig - legfeljebb 8 fővel.

2. Megkeresés szolgáltatási elemek Kisbodakon

2.1. Egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, a lakossági igények továbbítása

Közös önkormányzati hivatalunk székhelye Darnózseli községben van. Az anyakönyvi ügyintéző ügyfélfogadást heti egy alkalommal, hétfőnként 14:00 – 16:00 óra között tart a kishodaki hivatali helyiségben. Minden hónap második hétfőjén, ugyanebben az időben az adóügyi ügyintéző is felkereshető helyben. E ritka ügyintézési lehetőségek között kézenfekvő, hogy segítsük a lakosság hivatalos ügyintézéseit. A falugondnok hetente összegyűjti a hozzá eljuttatott kéréseket, felvetéseket és azokat az ügyintéző fenti ügyfélfogadási idejében

továbbítja feldolgozásra. A hivatal ügyintézője átveszi, következő munkanapon iktatja, majd a hatásköri és illetékességi szabályok betartásával továbbítja a beadványokat.

2.2. Önkormányzati információk közvetítése a lakosság részére

Alapvető és fontos falugondnoki feladat Kisbodakon. Az önkormányzati információk közzétételére alkalmazzuk hivatalos honlapunkat és közösségi oldalunkat. E platformokon a digitális világot ismerőkhöz jutunk el, az idősebb korosztályhoz és az informatikát elutasítókhoz nem. Mint azt az I. Fejezetben bemutattuk, Kisbodak lakosságán belül jelentős az időskorúak aránya. Helyi televízió nem működik a faluban. A helyi hirdetmények közvetlenül határozzák meg a lakosság mindennapjait, fontos tehát, hogy azok mindenkihez eljussanak. Ennek hagyományos módja, hogy a falu három hirdetőtábláján: az önkormányzatnál, a buszmegállónál és a közösségi háznál, továbbá a vegyesboltban teszi elérhetővé a falugondnok az önkormányzati információkat – az önkormányzat és a közös önkormányzati hivatal hirdetményei, felhívása, rendeletei formájában. Ennél még közvetlenebb, amikor a Kisbodaki Harangláb című önkormányzati lapot, illetve annak időközi kiadványát, a Kisbodaki Kisharangot, továbbá az eseti önkormányzati hivatalos hirdetményeket, leveleket személyesen viszi el a háztartásokba. Ilyenkor alkalom nyílik a beszélgetésre, a lakossági igények megismerésére. Ily módon a 2.1. pontban írt szolgáltatás összekapcsolódhat az információközvetítéssel. A hirdetőtáblákra havi 4-5 alkalommal kell elhelyezni anyagokat. A Kisbodaki Harangláb évente 2-4 alkalommal jelenik meg, a Kisbodaki Kisharang szintén. Összességében e közvetett szolgáltatás a falugondnoki tevékenység legfeljebb 10 %-át teszi ki.

2.3. Közreműködés a közösségi és szociális információk szolgáltatásában

Községünkben ez a közvetlen, személyes szolgáltatások körébe tartozó szolgáltatási elem szintén meghatározó. Községi információkat Kisbodakon az önkormányzat, a Könyvtári, Információs és Községi Tér vezetője, valamint a részmunkaidőben foglalkoztatott kulturális szervező munkatárs tesz közzé. A közösségi eseményekről, cselekvésekről, rendezvényekről szóló anyagok ugyan megjelennek a helyben szokásos felületeken (ld.2.2. pont), azonban nem minden, az V. Fejezetben körülírt célcsoporthoz jutnak el. Sok év tapasztalata alapján bizonyosan állítható: falunkban akkor sikeres egy esemény szervezése, ha arról valaki személyesen informálja az egyes embereket. Ez a falugondnoki szolgáltatás előtt szétforgácsolódott, kis hatékonysággal működött: az adott esemény szervezője esetlegesen kereste meg személyesen a célcsoportját. A falugondnok azonban – meghatározó feladatként – minden alkalommal képes eljuttatni az információt a megfelelő személyekhez. Ismeri azokat a helyeket, személyeket, csoportokat, közösségeket, ahol az információt közvetlenül és hatékonyan tudja átadni – azzal, hogy a megszólítottak hatványozottan továbbítsák saját szociális környezetükben.

A szociális információk nagyobb részét az önkormányzat, illetve hivatala, kisebb hányadát a Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény, illetve a Család és Gyermekjóléti Központ bocsátja ki. A falugondnoknak naprakész ismeretekkel kell rendelkeznie ezekről, hogy – a közösségi információk szolgáltatásában közreműködéshez hasonlóan – hiteles tájékoztatást tudjon adni a hozzá fordulóknak.

2.4. Személyes megkeresés

Mindig van Kisbodakon néhány olyan idős személy, akinek nincsenek hozzátartozói, vagy azok nem látogatják őket. A magányos szépkorúak számára felüdülést jelent akár néhány perces látogatás, beszélgetés, de sokszor az is elég, ha van, aki meghallgatja őket. A falugondnok heti néhány alkalommal, egyéb szolgáltatástól függetlenül – személyes megkeresésként – meglátogatja az egyedül élőket, ezzel örömet szerez; a tevékenység a lelki egészséget védi, tehát mentálhigiénés szolgáltatásként aposztrofálható. A szolgáltatást nem kell külön igényelni – a falugondnok pontosan ismeri a falu lakosságát, az ellátotti kört, így önmaga határozza meg, kit mikor, milyen gyakorisággal és milyen időtartamban látogat meg. A tevékenységnaplóba F1 kóddal „személyes beszélgetés” megjegyzéssel számol be erről.

3. Közösségi fejlesztés szolgáltatási elemek Kisbodakon

3.1. **Közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek lebonyolításának segítése**

Események, rendezvények szervezését a helyi Könyvtári, Információs és Közösségi Tér vezetője és a közösségfejlesztő munkatárs végzi. Az ő munkájukat támogatja, segíti a falugondnok. A közösségi tevékenységeink elsődleges színtere a közösségi ház, ennek „gazdája” a falugondnok. Feladata a programok nyilvántartása és közzététele az épület aulájában elhelyezett tájékoztató táblán. Külső igénybevétel esetén átadja az épületet az igénybe vevőnek, a rendezvény végeztével ellenőrzi a helyiségeket. Beszedi a bérleti díjat, az átvételt nyugtával igazolja. A beszedett bérleti díjakat befizeti az Önkormányzat számlaszámára, a nyugtákkal és befizetésekkel elszámol a gazdálkodási előadó felé. Havonta ellenőrzi a közösségi ház vészkijáratának szabadon elérhetőségét és a menekülési útvonalak jelölésének működőképességét.

Civil közösségeink, egyesületeink a közösségi ház klubhelyiségét kétheti rendszerességgel veszik igénybe. A falugondnok gondoskodik arról, hogy e helyiség megfelelően rendelkezésre álljon a klubok foglalkozásaira.

Nagyrendezvény évente három alkalommal van Kisbodakon: augusztusban kemencenap, októberben nyugdíjasnap, decemberben pedig adventi jótekonysági rendezvény. Ezeken az eseményeken a háttérmunkát önkéntes aktivisták végzik, mégpedig a falugondnok irányítása mellett.

A sportesemények Kisbodakon mindenekelőtt a Dunához kötődnek. Tekintettel arra, hogy ezek kiinduló pontja a kemping, a kikötő és a Vízi Kultúrház, a falugondnoknak ezzel összefüggésben nincs feladata. A szabadidős tevékenységek is e helyeken, továbbá a boglyakemencéknél zajlanak, így ezek szervezése, segítése nem képezi a falugondnok munkájának részét.

3.2. **A falugondnoki szolgálat működtetésével kapcsolatos teendők ellátása**

Közvetett szolgáltatásként fontos, bár nyilvánvalóan nem alapeleme e feladatkör. Falugondnoki szolgálatunk székhelye az önkormányzati iroda. Itt veszi fel eszközeit, iratait napi munkájához a falugondnok, innen indítja ki a szolgálati járművet és itt fejezi be a napi munkát. A falugondnok itt találkozik személyesen a családsegítővel, a közös hivatal ügyintézőjével és a járási ügysegéddel. Az épület ad otthont az orvosi rendelőnek, ahol heti rendszerességgel találkozik a háziorvossal, az asszisztenssel és a védőnővel. A falugondnok gondoskodik arról, hogy e helyiségek a beteg- és ügyféltalálkozókra alkalmas legyenek.

A falugondnoki jármű szervizigényét nyilvántartja, üzemanyag ellátásáról és tisztán tartásáról gondoskodik. Utóbbiakat elsősorban a hédervári, másodsorban a mosonmagyaróvári halászi úti üzemanyagtöltő és autómosó állomásokat igénybe véve. Az anyagi fedezetet a munkáltató önkormányzati bankkártya használatával biztosítja.

E tevékenység, mint közvetett szolgáltatás összesen az éves munkaidőkeret mintegy 25 %-át teszi ki.

IV. Más intézményekkel történő együttműködés módja

A Szakmai rendelet 5/A. § (1) bek. ac/ pontja alapján a kisbodaki falugondnoki szolgáltatással együttműködő intézmények és az együttműködés, kapcsolattartás módja az alábbi:

- Darnózseli Gólyavár Óvoda, Bölcsőde. A szállítás napi egyeztetése, továbbá a gyermekek oda- és hazaszállítása során a falugondnok a foglalkozások, események során találkozik az óvoda, bölcsőde munkatársával. A gyermekek fejlődése érdekében együttműködnek, szót váltanak, átadják egymásnak az információkat, jelzik egymásnak az esetleges problémákat.

- Család-és Gyermekjóléti Központ Mosonmagyaróvár és térsége. Az együttműködés első sorban a család- és gyermekjóléti szolgáltatások terén valósulhat meg. A családsegítő hetente találkozik a kilensével Kisbodakon. Ilyenkor, személyes együttműködés útján veheti fel vele a falugondnok a kapcsolatot, de sürgős esetben telefonos konzultáció is lehetséges. Hatósági és speciális feladatellátás terén az együttműködés közvetett: a falugondnok a tudomására jutott esetet jelzi a polgármesternek, aki intézkedik a Család-és Gyermekjóléti Központ Hatósági és Speciális Munkacsoport irányába.
- Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény. A falugondnok az intézmény egy-egy alapfeladata ellátása során találkozhat az intézmény tevékenységével. Ilyen Kisbodakon a házi segítségnyújtás és a jelzőrendszeres házi segítségnyújtás lehet, melyek esetében az ellátóval személyesen, illetve a jelzőrendszeres szolgáltatásnál telefonon tarthat kapcsolatot az ellátóval. A falugondnok informálhatja az ellátót a gondozott esetleges élethelyzet-változásáról, az ellátás módjában szükséges változtatás igényéről. Számításba vehető olyan eset is, amikor a falugondnok találkozik először azzal, hogy az ellátott a Kistérségi Egyesített Szociális Intézmény által működtetett idősek otthonában történő elhelyezésre szorul. Ez esetben az együttműködés a Mosonmagyaróvári Térségi Társulás tagjaként közvetetten, a polgármesteren keresztül valósul meg.
- Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság Módszertani Főosztály: a falugondnoki szolgálatunk indulása idején élő együttműködés volt a szakértői módszertani referenssel.
- Győr-Moson-Sopron Vármegyei Kormányhivatal: ellenőri a falugondnoki tevékenység végrehajtását.
- Magyar Államkincstár: ellenőrzi a falugondnoki tevékenység pénzügyi elszámolásának helyességét.
- Falugondnokok Vas és Győr-Moson-Sopron megyei Egyesülete. Együttműködés köre: szakmai tanácsadás, támogatás, rendezvények, konferenciák. A kisbodaki falugondnok az egyesület tagja, Kisbodak Község Önkormányzata támogató tag.
- Háziorvosi, házi gyermekorvosi, továbbá védőnői szolgálat. A kapcsolat személyes és rugalmas, az információ átadása közvetlen – Kisbodak kistéleptől jellegéből adódóan. Az együttműködés heti rendszerességgel, alkalmazkodik, a rendelési, tanácsadási időpontokhoz.
- A gyermekvédelmi jelzőrendszert működtetők évente tartanak értekezletet, ahol tanácskoznak a jelzőrendszer működésének tapasztalatairól. A tanácskozáson jelen vannak az általános iskola képviselője, az óvodavezető, a bölcsőde vezetője, a rendőrség képviselője, a közös önkormányzati hivatal képviselője és a társult önkormányzatok polgármesterei vagy megbízottjuk. Ehhez az értekezlethez csatlakozik minden évben a kisbodaki falugondnok, aki a munkája során észlelt információk megosztásával és az ott megismert tények felhasználásával segíti a gyermekvédelmet. A személyes különleges adatok felhasználásának szigorú szabályait ez esetben be kell tartani! Az együttműködés éves terv szerinti, azonban a halasztást nem tűrő esetben a jelzőrendszer tagjaként a falugondnok közvetlenül veszi fel a kapcsolatot a családsegítővel, egyidejűleg tájékoztatja a polgármestert.
- Egyházközség. Vallási szempontból településünk a római katolikus Halászi-Dunasziget-Püski-Dunaremete-Kisbodak plébániahivatalhoz tartozik.

V. A célcsoport megnevezése

A Szakmai rendelet 5/A. § (1) bek. b/ pontja értelmében a szociális szolgáltató szakmai programjának tartalmaznia kell az ellátandó célcsoport megnevezését. Településünkön az általános, potenciális igénybevevői kör Kisbodak község teljes lakossága. Az alapszolgáltatások közül a közösségi és szociális információk szolgáltatásában, a kiegészítő feladatok közül a közösségi, művelődési, sport- és szabadidős tevékenységek segítése, az egyéni hivatalos ügyek intézésének segítése, lakossági igények továbbítása, valamint a közvetett szolgáltatások potenciális igénybe vevői köre a lakosság bármely tagja.

A tényleges, speciális igénybevevői kör:

- A háziorvosi rendelésre szállítás célcsoportja a mozgásukban korlátozottak, akik elsősorban az időskorosztályból kerülnek ki.
- Egyéb egészségügyi intézménybe szállításra a 2019. évben egy személy esetében két alkalommal mutatkozott igény. Ez a demográfiai adatok alapján vélhetően növekedni fog. Célcsoportunk azok a

kisbodaki lakosok, akiknek nincs saját használatú gépkocsikuk, a tömegközlekedést nem tudják igénybe venni és családjuk se tudja megoldani a távolabbi intézménybe szállítást.

- A gyógyszerkiváltást és a gyógyászati segédeszközök biztosítását ugyan kevésbé igényli a lakosság, azonban a receptek íratását nagyobb létszám kéri. A célcsoport a mozgásukban korlátozottak és nehezen kimozduló idősök, akiknek hozzátartozói a háziorvosi rendelési időben dolgoznak, azonban a gyógyszerek kiváltását már meg tudják oldani.
- Az iskoláskorú gyermekek általános iskolások körzeti iskolába szállítását – mint azt a III. Fejezetben kifejtettük – a fenntartó intézménnyel szerződésben álló vállalkozás biztosítja. Az óvodások napi szállítása a falugondnoki szolgáltatás feladata. Hasonlóképpen és esetenként iskolai foglalkozásokra, versenyekre, művészeti bemutatkozásokra, táborokba szállítást is szolgáltatunk látja el.
- Speciális célcsoportunk azok a kisbodaki gyermekek, akik az evezős szakosztály keretében készülnek fel és vesznek részt versenyeken, rendezvényeken.
- Mentálhigiénés szolgáltatásunk határozott célcsoportja az egyedül élő időskorúak köre.

VI. Az ellátás igénybevételének módja

A Szakmai rendelet 5/A. § (1) bek. d/ pontja értelmében a szociális szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell az ellátás igénybevételének módját.

A lakosok az egyes szolgáltatási elemek iránti igényeiket a falugondnoknál személyesen, telefonon, e-mailben vagy a közösségi média személyes kapcsolattartási oldalán jelezhetik. Az igénybevétel bejelentésének idejére vonatkozóan kötelező érvényű szabály nincs, azonban az észszerűség és teljesíthetőség követelményének meg kell felelnie a kérésnek. Az egyes falugondnoki szolgáltatások részletes leírásánál igyekeztünk bemutatni az igénybevétel bejelentésének lehetséges időpontjait. Megjegyezzük azonban, hogy egy ilyen kis faluban, mint Kisbodak, a személyes emberi kapcsolatok megfelelő alapot teremtenek az igények rugalmas kielégítésére.

Amennyiben a falugondnok valamely szolgáltatást nem képes nyújtani, ezt – a megoldás érdekében – szóban jeleznie kell az ellátó képviselője, azaz a polgármester felé.

Az igények teljesítésének sorrendjét a falugondnok önállóan határozza meg. A mérlegelési szempont nem a kérések beérkezésének sorrendje, hanem azok tartalma.

A falugondnoki szolgáltatás igénybevétele Kisbodak községben térítésmentes.

VII. A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A Szakmai rendelet 5/A. § (1) bek. e/ pontja értelmében a szociális szolgáltató, intézmény szakmai programjának tartalmaznia kell a szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módját.

A falugondnoki szolgáltatásokról szóló tájékoztatást a helyben szokásos módon kell közzétenni:

- hirdetményben a település hirdetőtábláin, a vegyesboltban,
- a Kisbodaki Harangláb c. önkormányzati lapban, minden lakásba eljuttatva,
- közmeghallgatáson,
- az önkormányzat honlapján és közösségi oldalán,
- személyesen, előszóban: a falugondnok, a polgármester, illetve az önkormányzati képviselők és a közös hivatal dolgozói útján.

A szolgáltatással kapcsolatban tájékoztatást munkaidejében a falugondnok, fogadóóráján a polgármester, ügyfélfogadási időben a jegyző, illetve a közös hivatal erre felhatalmazott előadója ad.

VIII. Az ellátottak és a szolgáltató jogai, kötelességei, a szolgálat személyi és tárgyi feltételei

Az ellátottak jogainak biztosítása a falugondnoki szolgálat működése során

A falugondnoki szolgáltatást igénybe vevőnek joga van szociális helyzetére, egészségi és mentális állapotának megfelelő, és a szolgáltatás által nyújtható teljes körű ellátásra, valamint egyéni szükségletei, speciális helyzete vagy állapota alapján az egyéni ellátás, szolgáltatás igénybevételére.

A szociális szolgáltatások biztosítása során az egyenlő bánásmód követelményét be kell tartani.

A falugondnok a szolgálat által biztosított szolgáltatást olyan módon végzi, hogy figyelemmel legyen az ellátást igénybe vevőket megillető alkotmányos alapjogok maradéktalan és teljes körű tiszteletben tartására, különös figyelemmel az élethez, emberi méltósághoz, a testi épséghez, valamint a testi-lelki egészséghez való jogra.

Az ellátott e szakmai program alapján nyújtott szolgáltatási elemekre jogosult.

A falugondnoki szolgáltatás adott időpontban történő igénybevételének indokoltságát a falugondnok az igénylő adott élethelyzete, rászorultsága alapján állapítja meg, függetlenül az igénybe vevő egyéb, az akut élethelyzetet nem feltétlenül befolyásoló körülményeitől (családi körülmények, jövedelmi helyzet stb.).

Az ellátást igénybe vevőnek joga van a szolgáltatás működésével kapcsolatos legfontosabb adatok megismeréséhez. Az ellátást igénybe vevőt megilleti személyes adatainak védelme, valamint a magánéletével kapcsolatos titokvédelem, különös tekintettel az egészségi állapotával, személyes körülményeivel, jövedelmi viszonyaival, szociális helyzetével kapcsolatos információkra.

Panasztételi eljárás: panasszal a fenntartó felé írásban vagy szóban lehet. A panaszt a fenntartó három munkanapon belül köteles elbírálni és írásban megválaszolni. Amennyiben a szolgáltatás igénylője a választ nem tartja kielégítőnek, az ellátottjogi képviselő útján érvényesítheti jogait.

A területileg illetékes ellátottjogi képviselő nevét, elérhetőségét a falugondnok székhelyének helyet adó önkormányzati irodában, továbbá a falubuszban, jól olvasható nyomtatásban kötelező kifüggeszteni.

Az ellátott kötelezettségei a falugondnoki szolgálat működése során

A szolgáltatást igénybe vevő köteles a falugondnokkal az ellátás érdekében együttműködni. Tiszteletben kell tartania a falugondnok személyi integritását, a pihenéshez való jogát. Az ellátottnak be kell tartania az igénybevétel e szakmai programban körülírt metodikáját. A szakmai programban nem vállalt szolgáltatást az ellátott nem igényelhet.

A falugondnoki szolgáltatást végző jogai

A falugondnoki szolgáltatást végző személy közalkalmazotti jogviszonyban, azaz erős munkajogi védelem alatt látja el munkakörét. A munkavállaló számára biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapja, az ellátottak tiszteletben tartsák emberi méltóságát és személyiségi jogait, munkáját elismerjék, valamint a fenntartó megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számára.

A falugondnok számára lehetőséget kell biztosítani – a feladatellátáshoz szükséges – közösségi összejöveteleken való részvételre és a IV. Fejezetben írt együttműködő szakmai szervezetekkel történő kapcsolattartásra.

A falugondnok munkavállalói jogainak érvényesítésére a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény alapján jogosult.

A falugondnoki szolgáltatást végző kötelezettségei

A falugondnok köteles a vonatkozó jogszabályokban – különösen e szakmai program preambulumban – foglaltakat betartani, valamint e szakmai programban és a munkaköri leírásban rögzítetteknek eleget tenni.

A falugondnok köteles elvégezni a fenntartó által finanszírozott, munkakör betöltéséhez szükséges falugondnoki alapképzést. A falugondnok köteles a munkáltató által támogatott kötelező továbbképzéseken részt venni, és a közalkalmazottak számára előírt kreditpontokat megszerezni.

A falugondnok köteles a szociális szolgáltatást végző munkatársakra vonatkozó etikai szabályokat betartani.

A falugondnok köteles minden munkanapon, illetve a munkaidőn túli munkába rendelés esetén az előírt időben munkára jelentkezni munkavégzésre alkalmas állapotban.

A falugondnok esetleges egészségügyi, fiziológiai állapotváltozását köteles munkaadójának mielőbb jelenteni, hogy helyettesítése megoldható legyen. Ez különösen vonatkozik a gépjárművezetés alóli felmentésre, amennyiben esetleg más feladatok ellátásában az említett problémák miatt nem akadályozott.

Személyi feltételek, helyettesítés

Kisbodak község, mint fenntartó a falugondnoki szolgálatát egyszemélyi szolgáltatásként látja el. A falugondnok teljes munkaidőben foglalkoztatott közalkalmazott. Reá a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény rendelkezései az irányadók.

A fenntartó a falugondnok távolléte esetén is köteles a feladatot ellátni. A helyettesítést Dunasziget község önkormányzata, mint fenntartóval kötött együttműködési megállapodás alapján kell végezni.

Jogszabályi feltételek:

A preambulumban sorol jogi normákon túl az alábbi jogi eszközök támogatják a szolgálatunkat:

- Kisbodak Község Önkormányzat Képviselő-testületének önkormányzati rendelete a falugondnoki szolgáltatásról;
- Gépjármű üzemeltetési szabályzat;
- Munkaruha szabályzat;
- Munkavédelmi szabályzat.

Tárgyi feltételek

A tárgyi feltételek felsorolását a III. Fejezet tartalmazza. Részletes szabályok:

- A falugondnoki szolgálatnak helyet adó önkormányzati irodát rendben kell tartani.
- A falugondnoki gépjárművet zárt helyen, a Kisbodak, Felszabadulás utca 1. szám alatt kell tárolni, a falugondnok köteles a falugondnoki gépjárművet használat után minden nap ezen a helyen leállítani.
- A falugondnok köteles a gépkocsit rendben, tisztán tartani, a szervizigényt figyelemmel kíséreni (km-óraállás). A szervizelés költségét a fenntartó biztosítja.
- A falugondnok a falugondnoki gépjármű üzemanyag ellátását az önkormányzati bankkártya felhasználásával biztosítja.
- A falugondnok jogosult a szolgáltatással kapcsolatos iratokba betekinteni és a falugondnoki gépjármű mellett a feladatellátásához szükséges egyéb, a szolgáltató által biztosított eszközöket (számítógép, szkennel, nyomtató, fénymásoló) használni
- A fenntartó saját költségén – az ellátottakkal való kapcsolattartás, a megoldandó feladatokról való gyors értesítés és a hasonlóan gyors problémamegoldás érdekében – mobiltelefon használatát biztosítja a falugondnok számára. Igény esetén, az elektronikus dokumentálás, jegyzetelés érdekében tablet biztosítható a dolgozó számára.
- A falugondnok tevékenységének, a szolgáltatások igénybevételének dokumentálására az alábbiakat használja:
 - tevékenységnapló,
 - menetlevél,
 - „Falugondnoki igénybevétel” feliratú bélyegző.

Tevékenységnapló:

Az adminisztrációs feladatokat a Szakmai rendelet korábbi hatályos állapota szerinti 8. számú melléklete, jelenleg a Szociális Ágazati Portálon, a Portál Tudástár / Iratminták oldaláról elérhető, „Tevékenységnapló (falu- és tanyagondnoki szolgáltatás)” kötelezően vezetendő dokumentum alapján kell végezni (összhangban

a Szakmai rendelet 39. § (4) bekezdésével). Kitöltési útmutató a falu- és tanyagondnoki szolgáltatás tevékenységének nyilvántartásához:

Kitöltési útmutató a falu- és tanyagondnoki szolgáltatás tevékenységének nyilvántartásához: *

1. *A nyilvántartást a szolgáltatás minden napján, külön lapon kell vezetni.*
2. *A fenntartó által megbízott, meghatalmazott személynek aláírásával kell igazolnia az adott napi teljesítést.*
3. *A szolgáltatással összefüggésben megtett kilométer azt a távolságot jelenti, melyet a falu- vagy tanyagondnok az egyes szolgáltatások során a szolgáltatáshoz használt gépjárművel megtett. Nem tüntethető fel ezen sorban a szolgáltatáson kívül megtett kilométer (vagyis azon távolság, melyen a gépjárművet nem a szolgáltatást végző, vagy az őt helyettesíteni jogosult személy használja).*
4. *A tevékenység bejegyzése esetén törekedni kell a tömör, informatív közlésre; azonos tevékenységeknél törekedni kell az azonos megnevezésre. A tevékenység bejegyzése során használható az Emberi Erőforrások Minisztériuma honlapján közzétett kódrendszer is, ennek használata azonban nem kötelező.*
5. *A szolgáltatást igénybevevők számát és nevét értelemszerűen nem kell kitölteni, amennyiben a szolgáltatás jellege miatt erre nincs lehetőség (pl. falunap szervezése).*
6. *Amennyiben a szolgáltatást valamely intézmény (pl. települési önkormányzat) veszi igénybe, a szolgáltatást igénybevevő nevénél az intézményt kell feltüntetni. A szolgáltatást igénybevevők számát ebben az esetben nem kell kitölteni.*
7. *Amennyiben a szolgáltatás nyújtása rendszeresen, ugyanazon személyi kör részére történik (pl. naponta iskolások iskolába szállítása, vagy hetente gyógyszer felírása, recept kiváltása), a szolgáltatást rendszeresen igénybevevőkről külön lista készíthető, melyet a szolgáltatás minden ismétlődésekor sürgősszerűen újra elkészíteni. Ilyen esetben az adott napon a szolgáltatást igénybevevőket csupán a szolgáltatást igénybevevők számánál kell feltüntetni. A konkrét személyek nevét az egyes szolgáltatási alkalmakkor ebben az esetben sem az adatlapon, sem a külön vezetett listán nem kell feltüntetni.*
8. *A szolgáltatást rendszeresen igénybe vevők listáján fel kell tüntetni, hogy az adott személy mely időszakban volt rendszeres igénybe vevője a szolgáltatásnak.*
9. *Az 5., 7. pontnál, valamint a kiskorú és gondnokolt személy igénybe vevő esetén mellőzhető az aláírás.*

IX. Összegzés

A falugondnoki szolgáltatás bevezetésével Kisbodakon csökkentettük a kistelepülési és zsáktelepülési jellegből adódó hátrányokat. Az iskola, óvoda, bölcsőde, gyógyszertár, posta, bankfiók hiánya, a háziorvos és a helyi hivatali ügyfélfogadás szórványos rendelkezésre állása miatt az itt élők esélye kisebb a szolgáltatásokhoz hozzáféréséhez, mint egy nagyközségben vagy városban. Falugondnoki szolgálatunk lényege, hogy az egyes célcsoportjaink tagjait mobilitásukban segíti, közelebb hozza számukra a szociális és hivatalos információkat, az elesetteknek lelki támaszt nyújt. Figyelemmel arra, hogy településünkön élénk a közösségi élet, a falugondnok hatékonyan tudja segíteni munkájával a különböző eseményeket, cselekvéseket. Az új vagy felújított közösségi tereink, a minden feltételnek megfelelő falugondnoki gépjármű – falubusz – és a mai kor elvárásait messze kielégítő technikai felszerelés híven támogatja a falugondnoki szolgálat ellátását.

Kisbodak már ma is vonzó hely a letelepedni vágyók számára. Le kell szögezni azonban, hogy – adottságaink miatt – a fentiekben írt intézményeket, szolgáltatásokat nem tudjuk visszatelepíteni a községbe. A falugondnoki szolgálat bevezetésével és annak színvonalas működtetésével azonban ezeket elérhető közelségbe hoztuk a lakóink számára. Úgy értékeljük, hogy a falu így még szerethetőbb, emberközelibb hellyé vált – az itt születettek, a betelepülők és a külső szemlélő számára egyaránt.

Záradék:

Kisbodak Község Önkormányzat Képviselő-testülete 6/2020. (X.30.) rendeletével a falugondnoki szolgálat szakmai programját elfogadta.

Kisbodak Község Önkormányzat Képviselő-testülete 6/2025. (V.21.) rendeletével a falugondnoki szolgálat szakmai programját aktualizálta.

A szakmai program Kisbodak Község Önkormányzat Képviselő-testülete 31/2022. (IV.14.) sz. határozatával módosításra került.

A szakmai programot Kisbodak Község Önkormányzat Képviselő-testülete 35/2025. (V.19.) határozatával aktualizálta.

Kisbodak, 2025. május 21.

polgármester

Megismerési nyilatkozat:

Alulírott Bertalan Etelka, mint Kisbodak község falugondnoka a falugondnoki szolgálat szakmai programját megismertem, azt szolgálatom során magamra nézve kötelező érvényűnek tekintem.

Kisbodak, 2025. május 21.

falugondnok